

ANNALES
UNIVERSITATIS
MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio I

Philosophia-Sociologia

Vol. V

1980

LUBLIN
NAKŁADEM UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN—POLONIA

VOL. III/IV

SECTIO I

1978/1979

---

1. G. Jastrzębska-Zurkowska: Między dialektyką a metafizyką. Kartezjańska koncepcja relacji podmiotowo-przedmiotowej.
Between Dialectics and Metaphysics. Cartesian Conception of the Subject-Object Relation.
2. Z. J. Czarniecki: Przyszłość jako powrót do przeszłości w myśli historyczno-filozoficznej francuskiego oświecenia.
The Future as a Return to the Past in the Philosophy of History of the French Enlightenment.
3. M. Pielak: Rola poznania naukowego w filozofii D. Hume'a.
The Role of Scientific Cognition in Hume's Philosophy.
4. I. Adamczyk: Kategoria przyczyny w filozofii D. Hume'a.
The Category of Cause in D. Hume's Philosophy.
5. H. Borowski: Rozum praktyczny i teoretyczny u Kanta.
Practical and Theoretical Reason in Kantian Philosophy.
6. E. Porębiak-Tymiecka: Tylorowska teoria ewolucji społecznej.
Tylorian Theory of Social Evolution.
7. K. Jodkowski: Koncepcja przestrzeni i czasu w kosmologii Edwarda Artura Milne'a.
The Concept of Space and Time in the Cosmology of Edward Arthur Milne.
8. W. Grądkowski: Byt — świadomość — podłoże historyczne jako kategorie dynamiczne w refleksji Ludwika Krzywickiego (próba rekonstrukcji modelu).
Being — Consciousness — Historical Background as Dynamic Categories in the Reflection of Ludwik Krzywicki (Attempting to Reconstruct the Model).
9. N. Łubnicki: Podstawy logiki i elementarne operacje logiczne w ujęciu Władysława Biegańskiego (w 120 rocznicę urodzin).
The Foundations and Elementary Operations of Logic According to Władysław Biegański (on the Occasion of the 120 Anniversary of His Birth).
10. T. Szkołut: Problem wartości artystycznych we współczesnej etyce radzieckiej.
The Problem of Artistic Values in Contemporary Soviet Aesthetics.

ANNALES
UNIVERSITATIS
MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio I

Philosophia-Sociologia

Vol. V

1980

LUBLIN

NAKŁADEM UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

KOMITET REDAKCYJNY

- Dr Grzegorz Leopold Seidler, Prof. UMCS
— Redaktor Naczelny
- Dr Wiesław Skrzydło, Prof. UMCS
— Zastępca Redaktora Naczelnego
- Dr Adam Bielecki, Prof. UMCS
Dr Jan Krzyż, Prof. UMCS
— Redaktorzy Sekcji A (Mathematica)
- Dr Kazimierz Sykut, Doc. UMCS
— Redaktor Sekcji AA (Chemia)
- Dr Mieczysław Subotowicz, Prof. UMCS
— Redaktor Sekcji AAA (Physica)
- Dr Adam Malicki, Prof. UMCS
— Redaktor Sekcji B (Geographia, Geologia etc.)
- Dr Wojciech Warakowski, Prof. UMCS
— Zastępca Redaktora Sekcji B
- Dr Zbigniew Lorkiewicz, Prof. UMCS
— Redaktor Sekcji C (Biologia)
- Dr Stanisław Bryc, Prof. Akad. Med. w Lublinie
— Redaktor Sekcji D (Medicina)
- Dr Grzegorz Staśkiewicz, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
— Redaktor Sekcji DD (Medicina Veterinaria)
- Dr Adam Szember, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
— Redaktor Sekcji E (Agricultura)
- Dr Juliusz Willaume, Prof. UMCS
— Redaktor Sekcji F (Humaniora)
- Dr Wiesław Śladkowski, Doc. UMCS
— Zastępca Redaktora Sekcji F (Humaniora)
- Dr Wiesław Skrzydło, Prof. UMCS
— Redaktor Sekcji G (Ius)
- Dr Ryszard Orłowski, Prof. UMCS
— Redaktor Sekcji H (Oeconomia)
- Dr Zdzisław Cackowski, Prof. UMCS
— Redaktor Sekcji I (Philosophia — Sociologia)

RECENZENCI

Andrzej Bogusławski, Michał Hempoliński, Władysław Krajewski,
Zbigniew Kuderowicz, Witold Marciszewski, Henryk Markiewicz,
Daniel Markowski, Kazimierz Obuchowski, Ryszard Panasiuk,
Barbara Stanosz, Jan Szmyd

SPIS TREŚCI
СОДЕРЖАНИЕ
TABLE OF CONTENTS

1. Leon KOJ	
Filozoficzne problemy badań językowych	1
Философские проблемы языковедческих исследований	19
Philosophical Problems of Linguistic Research	20
2. Jacek PAŚNICZEK	
Problem założeń ontologicznych a interpretacja teorii	21
Категория онтологических предпосылок и интерпретация теории	37
The Criterion of Ontological Assumptions and the Interpretation	37
of Theory	37
3. Zbysław MUSZYŃSKI	
Pavla Tichego koncepcja dwuznaczności referencyjnej	39
Концепция референтной двузначности П. Тихого (P. Tichý)	53
P. Tichy's Conception of Referential Ambiguity	53
4. Mariusz CYBULSKI	
A Discussion of Roman Jakobson's Semiotic Theory of Language	55
Functions and Its Alternative	55
Semiotyczna teoria funkcji języka Romana Jakobsona i jej wersja	68
alternatywna	68
Семиотическая теория функции языка Р. Якобсона и ее альтернативная	68
версия	68
5. Kazimierz JODKOWSKI	
Aprioryzm kinematycznej teorii względności Edwarda Artura Milne'a	69
Априоризм кинематической теории относительности Э. А. Мильна	85
Apriorism of E. A. Milne's Kinematic Theory of Relativity	85
6. Jadwiga MIZIŃSKA	
Problem aktywności psychicznej w ujęciu A. N. Leontiewa	87
Проблема психической активности у А. Н. Леонтьева	102
The Problem of Psychological Activity Formulated by A. N. Leontiev	103
7. Georg A. BRUTJAN	
Filozoficzna natura teorii argumentacji i natura argumentacji filozoficznej	105
Философская природа аргументации и природа философской аргументации	120
Philosophical Nature of Argumentation and the Nature of Philosophical Argumentation	120

8. Antonio VERRI		
Filozofia kultury Giambattisty B. Vico		121
Философия культуры Дж. Вико		135
G. B. Vico's Philosophy of Culture		136
9. Michał PIELAK		
Miejsce Hume'a w kantowskiej krytyce metafizyki		137
Место Юма в кантовской критике метафизики		149
The Position of Hume in Kant's Criticism of Metaphysics		150
10. Grażyna JASTRZĘBSKA-ZURKOWSKA		
Hegel: Krytyka i przezwyciężenie tradycyjnej metafizyki		151
Гегель — критика и преодоление традиционной метафизики		167
Hegel: The Criticism and Overcoming of the Traditional Metaphysics		168
11. Honorata NAUMUK-JAKUSZKO		
Proces dziejowy w ujęciu Friedricha von Hardenberga (Novallisa)		169
Исторический процесс в понимании Ф. фон Харденберга (Новалиса)		185
Historical Processes as Viewed by Friedrich von Hardenerg (Novallis)		186
12. Krzysztof BROZI		
Logika przejścia od heglowskiej do marksowskiej koncepcji państwa		187
Логика перехода от гегелевской концепции государства к марксистской		201
The Logic of Transition from Hegel's to Marx's Conception of the State		202
13. Zbigniew PIELECHOWSKI		
Wątki teoriopoznawcze G. Santayany we wczesnym okresie działalności — na tle jego metafizyki		203
Теоретико-познавательные мотивы в раннем периоде деятельности Дж. Сантаяны на фоне его метафизики		215
Gnosiological Traits of G. Santayana in the Early Period of His Activities — against a Background of His Metaphysics		215
14. Jerzy Czesław SUPREWICZ		
Teoria świadomości społecznej Stanisława Ossowskiego		217
Теория общественного сознания Станислава Оссовского		229
Stanisław Ossowski's Theory of Social Consciouness		230
15. Krystyna WILKOSZEWSKA		
Christophera Caudwella teoria sztuki		231
Теория искусства Христора Коудвелла		245
Christopher Caudwell's Theory of Art		245